

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 29-30 marca 2017 r na kierunku

Ochrona Środowiska

prowadzonym na Wydziale Nauk Biologicznych

Uniwersytetu Zielonogórskiego

Warszawa, 2017 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	6
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	6
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	6
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	8
Dobre praktyki	9
Zalecenia	9
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	9
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	9
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	9
Dobre praktyki	12
Zalecenia	12
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	12
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	12
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	12
Dobre praktyki	15
Zalecenia	16
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	16
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	16
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	18
Dobre praktyki	18
Zalecenia	18
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	18
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	18
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	19
Dobre praktyki	18
Zalecenia	19
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	19
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	19
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	20

Dobre praktyki	20
Zalecenia	20
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	19
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	21
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	21
Dobre praktyki	22
Zalecenia	22
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	23
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	23
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	23
Dobre praktyki	25
Zalecenia	25
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	26
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Michał Kozakiewicz, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Jerzy Błoszyk
2. dr hab. Piotr Rutkowski
3. mgr Łukasz Wyszyński
4. Mateusz Gustaw

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „Ochrona środowiska” prowadzonym na Wydziale Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi (poprzednia ocena dokonana w roku akademickim 2011/2012 zakończyła się oceną pozytywną). Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z procedurą obowiązującą od 12.01.2017 r. Raport Zespołu Oceniającego PKA został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię Raportem Samooceny oraz na podstawie dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	Ochrona środowiska*	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I i II stopnia	
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki*	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne, niestacjonarne*	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Obszar nauk przyrodniczych*	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina nauk biologicznych, dyscyplina ochrona środowiska*	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Studia pierwszego stopnia: 6 semestrów, 180 pkt ECTS Studia drugiego stopnia: 4 semestry, 120 pkt. ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Studia pierwszego stopnia: brak specjalności Studia drugiego stopnia: 1) Ochrona zasobów naturalnych	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Studia pierwszego stopnia: licencjat Studia drugiego stopnia: magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	13*	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	47	0
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych stopień	Studia I stopnia 1470 Studia II stopnia 915	Studia I stopnia 0 Studia II stopnia 0

* dotyczy studiów I i II stopnia

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	w pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	w pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	w pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	w pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	w pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	w pełni

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie/dziedzinach nauki/sztuki związanej/związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku Ochrona środowiska prowadzonym na Wydziale Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego dobrze wpisuje się w strategię Uczelni i odpowiada jej celom strategicznym realizowanym w trzech głównych obszarach: kształceniu, badaniach naukowych i współdziałaniu z otoczeniem zewnętrznym. Zespół Oceniający PKA ze strategią i misją Uczelni mógł się zapoznać dopiero w trakcie wizytacji, ponieważ dokument ten nie był ogólnie dostępny na stronie internetowej Jednostki. ZO PKA ze zdziwieniem przyjął fakt ograniczenia dostępności misji i strategii Uczelni jedynie do sieci wewnętrznej (Intranet),

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

zważywszy, że jest to dokument istotny zarówno dla przyszłych interesariuszy wewnętrznych, jakimi są kandydaci na studia czy potencjalni pracownicy, jak również dla interesariuszy zewnętrznych. Zaleca się więc stworzenie możliwości powszechnego dostępu do tego dokumentu poprzez stronę www. Uczelni.

Zarówno aktualnie realizowana koncepcja kształcenia jak i program kształcenia na wizytowanym kierunku są typowe dla studiów z zakresu ochrony środowiska ulokowanego w obszarze nauk przyrodniczych i dziedzinie nauk biologicznych i nie odbiegają znacząco od koncepcji kształcenia realizowanego na tym kierunku w innych polskich uczelniach wyższych. Można więc stwierdzić, że koncepcja kształcenia uwzględnia wzorce i doświadczenia innych jednostek krajowych kształcących na tym kierunku, natomiast wzorce międzynarodowe są w niej słabo dostrzegalne. Na aktualną ofertę dydaktyczną Jednostki w ramach ocenianego kierunku składają się studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia; w ramach studiów II stopnia oferowane są trzy specjalności. Wobec bardzo niskiego i wciąż słabnącego zainteresowania kandydatów podejmowaniem studiów na kierunku Ochrona środowiska widocznego w skali całego kraju, studia niestacjonarne w wizytowanej Jednostce są „martwe” (brak studentów), zaś na studiach stacjonarnych liczba studentów jest tak mała, że na II stopniu realizowana jest tylko jedna z oferowanych specjalności, tj. „ochrona zasobów naturalnych”, a dalsze utrzymywanie tego kierunku studiów stało się poważnie zagrożone. W tej sytuacji Władze Wydziału zdecydowały o podjęciu intensywnych prac nad gruntownym przebudowaniem koncepcji i programu studiów na kierunku Ochrona środowiska tak, by w znacznie większym stopniu wychodził on naprzeciw oczekiwaniom otoczenia społeczno-gospodarczego oraz potencjalnych kandydatów. W tym celu powołany został na Wydziale specjalny Zespół opracowujący nową koncepcję kształcenia, przy której tworzeniu brane są także pod uwagę sugestie płynące z otoczenia Jednostki. Zespołowi Oceniającemu PKA przedstawiona została przygotowana wstępna propozycja opisu nowej sylwetki absolwenta kierunku. Te działania Zespół PKA ocenia bardzo pozytywnie, lecz ich efekty będą mogły być dostrzegalne dopiero po upływie kilku lat.

Głównym celem polityki jakości zarówno na całej Uczelni jak i na Wydziale Nauk Biologicznych jest zapewnienie edukacji na najwyższym poziomie, tak aby absolwenci studiów na Uniwersytecie Zielonogórskim: *„posiadali wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne związane z ukończonym kierunkiem studiów na najwyższym poziomie”* Cel ten jest realizowany na ocenianym kierunku, a na szczególne podkreślenie zasługuje aktywność Jednostki w kreowaniu koncepcji kształcenia i dostosowywaniu jej do aktualnego stanu wiedzy i potrzeb rynku pracy.

Dorobek naukowy pracowników Wydziału Nauk Biologicznych UZ oraz osób zaliczonych do minimum kadrowego kierunku Ochrona środowiska jest wyraźnie ukierunkowany i związany z dziedziną nauk biologicznych, głównie w dyscyplinie ochrona środowiska, lecz silnie powiązany z bliskimi dyscyplinami ekologia i biologia. Dorobek naukowy pracowników Wydziału, w tym także kadry zaangażowanej w kształcenie na ocenianym kierunku studiów, znajduje potwierdzenie w opublikowanych artykułach naukowych, monografiach, podręcznikach i skryptach. Należy w tym miejscu podkreślić, że dyscypliny te charakteryzują się znacznymi obszarami wspólnej problematyki badawczej, a badania realizowane przez pracowników poszczególnych katedr obejmują zagadnienia w pełni umożliwiające

kompetentną i pełną realizację programu dydaktycznego właściwego dla kierunku Ochrona środowiska na poziomie studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku, a także konstrukcja planów studiów obejmuje przedmioty, w realizacji których wykorzystywane są zarówno opublikowane oryginalne wyniki własne pracowników jak też ich doświadczenia eksperckie, a także warsztat laboratoryjny poszczególnych katedr. Wydział Nauk Biologicznych decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego NR 881/KAT/2013 z dnia 24 października 2013 r. otrzymał kategorię naukową B.

Efekty kształcenia dla kierunku Ochrona środowiska (I i II stopnia, profil ogólnoakademicki) zostały przyjęte Uchwałą Nr 515 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 25 kwietnia 2012 r. i pokrywają wszystkie obszarowe efekty właściwe dla obszaru nauk przyrodniczych sformułowane w Krajowych Ramach Kwalifikacji, odnosząc je do dyscypliny ochrona środowiska a także, w niezbędnym zakresie, do powiązanych z nią dyscyplin ekologia i biologia. Liczba kierunkowych efektów wynosi odpowiednio: dla I stopnia w zakresie wiedzy 94, umiejętności 69 i kompetencji 36, dla II stopnia odpowiednio: w zakresie wiedzy 15, umiejętności 11 i kompetencji 10. O ile liczba efektów dla studiów II stopnia nie budzi zastrzeżeń, o tyle dla I stopnia wydaje się bardzo rozbudowana. Należy rozważyć ograniczenie liczby efektów kształcenia szczególnie tam, gdzie realizują one jeden efekt obszarowy. Tak rozbudowana macierz nie ułatwia oceny spójności programu, a ponadto prowadzący poszczególne przedmioty są zobligowani do realizacji dużej liczby efektów, co może być trudne do weryfikacji i oceny, zwłaszcza w stosunku do efektów z zakresu kompetencji społecznych i niekiedy umiejętności. Niemniej, pomimo dużej liczby, poszczególne efekty kształcenia dla kierunku Ochrona środowiska zostały sformułowane w sposób jasny i zwięzły, precyzyjnie określają zakres podlegający weryfikacji. Szczegółowe efekty kształcenia zdefiniowane dla poszczególnych modułów zajęć tworzących program studiów są spójne z efektami kształcenia określonymi dla ocenianego kierunku. Realizacja tego zestawu efektów kształcenia pozwala na zdobycie przez studentów niezbędnej wiedzy i umiejętności, a także kompetencji społecznych oczekiwanych od absolwenta kierunku Ochrona środowiska zarówno w przyszłej pracy naukowej, jak też na rynku pracy w zawodach odpowiadających profilowi wykształcenia, a także w dalszym procesie kształcenia się. Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci stwierdzili, że efekty kształcenia z wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (zawarte w systemie SylabUZ dostępnym w wersji on-line zarówno dla interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych) są dla nich przejrzyste, jasne i zrozumiałe. Wysoko ocenili również przydatność sylabusów w procesie uczenia się, w tym w szczególności aktualną literaturę, która jest przypisana do poszczególnych przedmiotów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na kierunku Ochrona środowiska prowadzonym na Wydziale Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego wpisuje się w strategię Uczelni i odpowiada jej celom strategicznym. Dorobek naukowy kadry zaangażowanej w kształcenie na ocenianym kierunku studiów jest wyraźnie ukierunkowany i związany z dziedziną nauk biologicznych, w dyscyplinie ochrona środowiska oraz dyscyplinach pokrewnych takich, jak biologia i ekologia. Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały sformułowane w sposób jasny i zwięzły i w sposób właściwy odniesione zostały do pełnego kompletu wzorcowych efektów zawartych w Krajowych Ramach Kwalifikacji. Weryfikacja ich osiągnięcia przez studentów jest

możliwa. Razi zbyt rozbudowana lista efektów kształcenia dla studiów I stopnia. Zgodnie ze strategią Uczelni interesariusze zewnętrzni mają zagwarantowany udział w pracach nad projektowaniem i doskonaleniem programu kształcenia, jednak ich realny wpływ na te procesy jest niewielki i powinien zostać zwiększony.

Dobre praktyki

Na szczególne podkreślenie zasługuje aktywność Jednostki w kreowaniu koncepcji kształcenia i dostosowywaniu jej do aktualnego stanu wiedzy i potrzeb rynku pracy wobec malejącego zainteresowania podejmowaniem studiów na ocenianym kierunku.

Zalecenia

1. Zaleca się upublicznienie dokumentów dotyczących misji i strategii UZ na ogólnodostępnej stronie Uczelni, ponieważ informacje te mają znaczenie zarówno dla interesariuszy wewnętrznych jak i zewnętrznych.
2. Należy zmniejszyć liczbę efektów kształcenia dla studiów I stopnia tak, by ułatwiona została możliwość ich osiągnięcia i weryfikacji.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Program i plan studiów kierunku Ochrona środowiska nie odbiega od innych tego typu programów kierunków ogólnoakademickich w uczelniach krajowych i z całą pewnością umożliwia realizację efektów kształcenia. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy w zakresie dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia. Oprócz przedmiotów obligatoryjnych Jednostka zapewnia studentom możliwość wyboru modułów zajęć w wymiarze nie mniejszym niż 30%. Student może tu wybierać w ramach przedmiotów humanistyczno-społecznych, ogólnouczelnianych, przedmiotów do wyboru, praktyk zawodowych czy modułu dyplomowego. Udział punktów ECTS dla zajęć z obszaru nauk humanistycznych spełnia wymagania określone w stosownym rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Studia I stopnia trwają 6 semestrów po 30 pkt. ECTS na semestr; łącznie 180 pkt. ECTS, w tym 6 pkt. ECTS praktyki zawodowe, moduł zajęć do wyboru 58 pkt. ECTS – 32,2% ogółu punktów. Moduły zajęć związanych z badaniami naukowymi w Jednostce – 121 pkt. ECTS, czyli 67,2% ogółu punktów. Moduły zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów – 98 pkt. ECTS. Studia II stopnia trwają 4 semestry po 30 pkt. ECTS w każdym semestrze; łącznie 120 pkt. ECTS, moduł zajęć do wyboru 38 pkt. ECTS – 31,7 % ogółu pkt. Moduły zajęć związanych z badaniami naukowymi w Jednostce – 110 pkt. ECTS, czyli 91,6% ogółu pkt. Moduły zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów dają 61 pkt. ECTS. Nakład

pracy studenta niezbędnej do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia mierzony liczbą punktów ECTS został oszacowany prawidłowo. Metody dydaktyczne stosowane w ramach poszczególnych modułów zarówno pierwszego jak i drugiego stopnia studiów są jasno opisane w bardzo zwartych i spójnych sylabusach. Poszczególne efekty kształcenia realizowane są przy użyciu szerokiego wachlarza metod podających, poszukujących, oraz metod kierowania samodzielną pracą studenta umożliwiającymi najlepsze osiągnięcie efektów w zakresie umiejętności. Metody te wspierane są działaniami aktywizującymi studentów w trakcie zajęć (prezentacje multimedialne, praca w zespołach), co z kolei sprzyja uzyskiwaniu przez studentów efektów kształcenia z zakresu kompetencji społecznych.

W czasie hospitacji zajęć członkowie Zespołu Oceniającego PKA stwierdzili, że nauczyciele akademicy byli bardzo dobrze przygotowani, a metody dydaktyczne dobrane zostały prawidłowo. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, czemu sprzyja niewielka liczba studentów studiujących na kierunku. W programie uwzględniono dość duży udział ćwiczeń terenowych, co pozwala studentom na nabycie umiejętności praktycznych. Studia na kierunku Ochrona środowiska ze względu na bardzo małą liczbą studentów mają zindywidualizowany charakter i powalają na bezpośrednią pracę nauczyciela z małymi grupami, co sprzyja osiąganiu założonych efektów kształcenia. Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są opisane w sylabusach dla poszczególnych modułów. System oceniania jest przedstawiany studentom podczas pierwszych zajęć. Metodami weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy są m.in. egzaminy, kolokwia, sprawdziany pisemne i odpowiedzi ustne. Są to metody w pełni poprawne i sprawdzone. W opinii studentów studia I stopnia przygotowują ich do prowadzenia badań naukowych (np. poprzez zdobywanie umiejętności posługiwania się aparaturą, doświadczenia w ramach zajęć laboratoryjnych, itp.). Studenci studiów II stopnia uczestniczą w badaniach naukowych m.in. w ramach realizowania pracy magisterskiej. Dodatkowo studenci mają możliwość włączenia się w badania naukowe poprzez pracę w Kole Naukowym Biologów, biorąc czynny udział w międzynarodowych konferencjach naukowych (np. „The 11th International Conference of Young Naturalists”), realizując projekty badawcze, których efektem są publikacje naukowe i czynny udział w sesjach i warsztatach.

Praktyki zawodowe studenci odbywają na studiach I stopnia; ich wymiar, dobór miejsc odbywania oraz termin realizacji są określone prawidłowo i umożliwiają osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Ogólne zasady weryfikacji efektów kształcenia są określone w Regulaminie Studiów Uczelni przyjętym Uchwałą nr 458 Senatu UZ z dn. 29.04.2015 r. W sylabusach zawarte są informacje na temat szczegółowego sposobu sprawdzania efektów kształcenia dla przedmiotu z odniesieniem do form zajęć. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są różnorodne i, zgodnie z wymaganiami dotyczącymi profilu ogólnoakademickiego, dotyczą m.in. przygotowania studentów do prowadzenia badań naukowych (studia I stopnia) i ich udziału w badaniach (studia II stopnia). Obejmują takie formy, jak bieżące sprawdzanie przygotowania studentów do zajęć dydaktycznych i ocenę ich aktywności podczas realizacji zajęć, pisemne testy kontrolne lub kolokwia ustne, końcowe zaliczenia pisemne lub ustne, egzaminy pisemne, prace semestralne (raporty), prezentacje, referaty i in. Wymienione metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są właściwe i pozwalają na ich skuteczną weryfikację. Stosowany system

sprawdzania i weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Zasady zaliczania poszczególnych form zajęć są znane studentom i umożliwiają dokonywanie obiektywnych i sprawiedliwych ocen stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia. W sytuacjach konfliktowych związanych z oceną efektów kształcenia student ma możliwość wglądu do swojej pracy (jeżeli jest to praca pisemna) lub/oraz możliwość ubiegania się o egzamin komisyjny w celu ponownej weryfikacji osiągniętych efektów.

Ostateczna weryfikacja osiągnięcia efektów kształcenia odbywa się podczas egzaminu licencjackiego i magisterskiego na zakończenie odpowiednio I i II stopnia kształcenia. Zasady procesu dyplomowania określa Regulamin Zgłaszania i Rozdziału Tematów Prac Dyplomowych na Wydziale Nauk Biologicznych. Zasady przebiegu procesu dyplomowania określono w Regulaminie Studiów UZ oraz wewnętrznych regulacjach Jednostki. Przebieg procesu przygotowywania, recenzowania prac dyplomowych oraz przeprowadzania egzaminów licencjackich i magisterskich można uznać za poprawny, zastrzeżenia budzi jednak sposób przeprowadzania egzaminu dyplomowego, podczas którego student odpowiada na pytania zazwyczaj zbyt mocno związane z tematem zrealizowanej pracy dyplomowej. Takie postępowanie uniemożliwia weryfikację stopnia osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia na etapie egzaminu dyplomowego. Przebieg egzaminu dyplomowego powinien zatem zostać zweryfikowany - pytania stawiane studentom podczas egzaminów dyplomowych powinny dotyczyć znacznie szerszego obszaru wiedzy pozyskanej przez studenta podczas nauki w całym toku studiów; student powinien odpowiadać na pytania związane z kierunkowymi/specjalnościowymi efektami kształcenia. Ustalenia w tym zakresie powinny być jednolite i zamieszczone w Regulaminie Studiów. Na podstawie oceny losowo wybranych prac dyplomowych Zespół Oceniający PKA stwierdza, że forma, tematyka i metodyka prac dyplomowych na ocenianym kierunku oraz stawiane im wymagania są zgodne z koncepcją kształcenia, a także profilem i obszarem kształcenia (obszar nauk przyrodniczych, dziedzina nauk biologicznych, dyscyplina ochrona środowiska). Także ocena losowo wybranych prac etapowych wykazała, że są one adekwatne do rodzaju i formy zajęć oraz skutecznie weryfikują osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Proces rekrutacji na studia na ocenianym kierunku odbywa się zgodnie z zasadami obowiązującymi na Uniwersytecie Zielonogórskim. Zostały one szczegółowo wymienione w raporcie Samooceny; zasady te są w swojej wymowie jasne i transparentne. Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadza Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna. Sposób kwalifikacji studentów zarówno na pierwszy jak i na drugi stopień studiów jest poprawny i nie budzi zastrzeżeń. Procedury rekrutacyjne, są szczegółowo opisane w Uchwałach Senatu UZ i zapewniają równe szanse wszystkim kandydatom w podjęciu kształcenia. Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci stwierdzili, że z ich punktu widzenia wymagania rekrutacyjne odnoszące się do poszczególnych poziomów kształcenia są odpowiednie w kontekście właściwego doboru kandydata, z zachowaniem równych szans w podjęciu kształcenia. Informacje o procesie rekrutacji oraz dyplomowania można uzyskać na stronie internetowej Uczelni. Warunki i zasady uznawania efektów i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym określa Rozporządzenie Ministra Nauki i

Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta oraz Regulamin Studiów na UZ przyjęty Uchwałą Senatu UZ z dn. 29.04.2015 r. Na wniosek kandydata Dziekan określa czy kandydat osiągnął na uczelni macierzystej zakładane efekty kształcenia zbieżne z efektami kształcenia na odpowiednim kierunku studiów prowadzonym na WNB i czy uzyskał odpowiednią liczbę punktów ECTS.

Na Wydziale Nauk Biologicznych wprowadzono procedurę potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym. O potwierdzenie efektów uczenia się mogą ubiegać się osoby zamierzające kandydować na studia II stopnia. Warunki przystąpienia do procedury potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym również zostały szczegółowo opisane w Raporcie Samooceny i nie budzą zastrzeżeń.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Oceniany kierunek ma jasno określony program i plan studiów, oparty na prawidłowo dokonanych doborze treści i metod kształcenia. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Organizacja procesu kształcenia jest właściwa. System ECTS został wdrożony prawidłowo. Plan studiów zapewnia studentom wybór nieco ponad 30% zajęć. Zasady rekrutacji są przejrzyste zrozumiałe i równe dla wszystkich kandydatów. Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są opisane w sylabusach. Metodami weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy są m.in. egzaminy, kolokwia, sprawdziany pisemne i odpowiedzi ustne. Zmiany wymagają zasady dyplomowania – na egzaminie dyplomowym student powinien odpowiadać na pytania związane z kierunkowymi/specjalnościowymi efektami kształcenia, a nie bezpośrednio związane z tematyką pracy dyplomowej.

Dobre praktyki

W odniesieniu do kryterium nr 2 nie stwierdzono realizowania dobrych praktyk godnych szczególnego podkreślenia.

Zalecenia

Zaleca się wprowadzenie zasad przeprowadzania egzaminu dyplomowego umożliwiających weryfikację osiągnięcia efektów kształcenia - student powinien odpowiadać na pytania związane z kierunkowymi/specjalnościowymi efektami kształcenia (pytania zadawane na egzaminie dyplomowym nie powinny dotyczyć wyłącznie tematu pracy dyplomowej). Ustalenia w tym zakresie powinny być jednolite i zamieszczone w Regulaminie Studiów.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Obowiązujący Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK) w Uniwersytecie Zielonogórskim (UZ) został przyjęty Uchwałą Senatu nr 489 z dnia 24 czerwca 2015. Głównym celem USZJK jest kompleksowy przegląd wszystkich aspektów kształcenia oraz łatwy i szybki dostęp do wyników tego przeglądu dla interesariuszy wewnętrznych. Działania w

ramach WSZJK odbywają się zgodnie z przyjętą strukturą. Na poziomie ogólnouczelnianym działania koordynują: Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia, składająca się Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Zespołu ds. Ewaluacji Jakości Kształcenia. W skład obu Zespołów wchodzi przedstawiciele wszystkich Wydziałów, co umożliwia skuteczny przepływ informacji pomiędzy strukturą ogólnouczelnianą oraz wydziałowymi. Ponadto zapewniony udział w USZJK mają przedstawiciele studentów, doktorantów oraz osoby wskazane przez Rektora. Na poziomie Wydziału, zgodnie z par. 7 USZJK, funkcjonuje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (WKJK). W jej skład wchodzi: Prodzikan ds. Kształcenia, nauczyciele stanowiący minimum kadrowe dla każdego z kierunków studiów prowadzonych na Wydziale, studenci oraz doktoranci. Przedstawiciel studentów powołany do WKJK nie uczestniczy jednak aktywnie w jej pracach, na co wskazuje brak potwierdzenia jego obecności na posiedzeniach Komisji w stosownych protokołach. Do zadań WKJK należy: 1) wdrażanie procedur ogólnouczelnianych w ramach WSZJK; 2) proponowanie działań projakościowych Władzom Dziekańskim; 3) analizowanie zgodności programów kształcenia z misją i strategią Uczelni oraz Wydziału; 4) monitorowanie procesu kształcenia; 5) dbałość o politykę informacyjną z interesariuszami WSZJK; 6) analiza wyników badań absolwentów; 7) monitorowanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi oraz 7) prezentowanie sprawozdań z prowadzonych działań.

Efekty kształcenia oraz program kształcenia na kierunku Ochrona środowiska na Wydziale Nauk Biologicznych UZ zostały przyjęte zgodnie z wytycznymi dotyczącymi projektowania i uchwalania programów kształcenia, które zostały określone w Uchwale Senatu UZ nr 454 z dnia 30 listopada 2011 r. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w dokumencie w proces tworzenia koncepcji kształcenia oraz budowania efektów kształcenia zaangażowani zostali interesariusze wewnętrzni - głównie nauczyciele akademicki (par. 4 Uchwały Senatu nr 454). Udział studentów został ograniczony do zasiadania w organach kolegialnych (Rady Wydziałów i Senat). Przy tworzeniu programu kształcenia na ocenianym kierunku studiów oraz dokonywaniu jego modyfikacji nie zasięgano (tak jak określa to § 18, Ust. 2, pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w *sprawie warunków prowadzenia studiów*) opinii właściwego organu Samorządu Studentów, a jedynie pozyskiwano opinię studentów - członków Rady WNB. Brak jest informacji o zaangażowaniu interesariuszy zewnętrznych z proces projektowania obecnie obowiązującego programu kształcenia. Ich udział nie został formalnie zagwarantowany w wytycznych z roku 2011.

Dokumentacja w postaci załączników do Uchwały nr 525 z dnia 25 kwietnia 2012 r. oraz Uchwał Rady WNB potwierdza spełnienie kryteriów zawartych w par. 6 i 7 Uchwały Senatu nr 454, tj. przedstawienie: ogólnej charakterystyki studiów, opis zakładanych efektów kształcenia, opis programu studiów oraz opis warunków prowadzenia studiów. WNP wskazał związek z misją i strategią UZ na etapie projektowania programu kształcenia. Obecnie obowiązujące wytyczne w sprawie projektowania i uchwalania programów kształcenia w UZ określa Uchwała Senatu nr 47 z dnia 21 grudnia 2016 r. W dokumencie znajdują się zapisy zobowiązujące do włączania interesariuszy zewnętrznych do procesu projektowania i doskonalenia programów kształcenia, a także korzystania w większym stopniu z opinii ciał składających się z przedstawicieli interesariuszy wewnętrznych, głównie Komisji ds. Kształcenia. Uchwała ponadto określiła wytyczne w zakresie zmian w programie kształcenia.

Jest to istotne z perspektywy działań podejmowanych przez WNB w wyniku okresowego przeglądu programu kształcenia. W konsekwencji Wydział zdecydował się na przebudowanie programu kształcenia. Analiza przedstawionych dokumentów (protokoły Komisji ds. Kształcenia oraz Uchwały Rady WNB) potwierdza stosowanie się, przy przeprowadzaniu obecnych zmian w programie kształcenia, do wytycznych zawartych w Uchwale Senatu nr 47 z dnia 21 grudnia 2016 r.

Za monitorowanie programu kształcenia na kierunku OŚ na WNB odpowiadają: Komisja ds. Kształcenia (KK) – wcześniej Komisja Dydaktyczna oraz WKJK. W skład KK wchodzi: Władze Dziekańskie, kierownicy katedr, studenci oraz zaproszeni interesariusze zewnętrzni. Do zadań komisji należy proponowanie bieżących zmian w programach kształcenia w oparciu o monitoring realizacji programu kształcenia oraz informacje zbierane wśród interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Protokoły z zebrań KK (z dnia: 15.12.2014 r., 9.12.2014 r., 2.12.2015 r.) potwierdzają udział wszystkich grup interesariuszy. KK realizuje proces: 1) zbierania opinii interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych (potwierdzeniem tego są zebrane opinie od studentów oraz nauczycieli akademickich); 2) reagowania na uwagi zgłaszane przez studentów (dowodem są pisma kierowane bezpośrednio od studentów w sprawach: organizacji zajęć, egzaminów etapowych oraz wymiaru godzinowego zajęć); oraz 3) proponowania zmian w programie kształcenia (dowodem są protokoły z posiedzeń KK oraz wnioski kierowane do Rady Wydziału o dokonanie modyfikacji w programie kształcenia). Dokumentacja posiedzeń Rady Wydziału (protokoły z dnia: 27.03.2013 r.; 16.04.2014 r.; 21.01.2015 r.) potwierdza przyjęcie propozycji KK pod obrady i wprowadzenie proponowanych zmian w programie kształcenia.

Zgodnie z informacjami zawartymi w USZJK do zadań WKJK należy między innymi monitorowanie procesu kształcenia. Protokoły oraz harmonogram posiedzeń WKJK potwierdzają, że obowiązek ten jest realizowany. Świadczą o tym Raporty z Ewaluacji Procesu Kształcenia na WNB (3 ostatnie lata). W swojej treści zawierają one informacje o zebranych danych (ankiety studenckie, ankiety z praktyk studenckich oraz badania losów absolwentów). Pokazują również, jakie działania w wyniku rekomendacji WKJK zostały podjęte na poziomie Rady Wydziału i Władz Dziekańskich. Należą do nich zmiany w treściach kształcenia, zmiany w wymiarze godzinowym poszczególnych zajęć oraz zmiany organizacji dydaktyki. Ciągłemu doskonaleniu jakości kształcenia dobrze służy dokonywanie ewaluacji działań przewidzianych do realizacji w ramach WSZJK w roku poprzednim. Również protokoły z posiedzeń WKJK potwierdzają, że analizowane są kwestie: organizacji zajęć, sposobów zaliczenia przedmiotów, polityki informacyjnej oraz mobilności studentów. Należy jednak zwrócić uwagę, że wobec celu, jakim jest kompleksowe monitorowanie programu kształcenia, dane nie zawsze są wystarczające – np. nie ma narzędzi, przy pomocy których pyta się studentów o poziom osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, szczególnie w przypadku praktyk studenckich; brak jest przedstawicieli studentów w pracach WKJK (brak informacji w protokołach); brak informacji zwrotnej dla studentów o prowadzonych działaniach projakościowych, w tym ocenie nauczycieli akademickich. Ponadto analiza SWOT dokonywana corocznie (dane na podstawie Raportów z Ewaluacji Procesu Kształcenia z lat 2013/14, 2014/15, 2016/17) wskazuje na identyfikację identycznych słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń w odniesieniu do obszarów: dydaktyki, jakości kształcenia oraz współpracy z otoczeniem. Budzi to obawy o brak rzetelnej samooceny Jednostki we wskazanych obszarach. Warto rozważyć

większą staranność przy stosowaniu tego narzędzia, co może przełożyć się na skuteczniejsze działania WSZJK w procesie monitorowania realizacji programu kształcenia.

Analizą Raportów z Ewaluacji Procesu Kształcenia zajmują się Władze Dziekańskie, zasięgając opinii WKJK oraz KK. Na podstawie informacji zawartych w Raportach - analizy wyników badań losów absolwentów, wyników rekrutacji, opinii zebranych przez KK wśród studentów i pracowników podjęto decyzję o przebudowaniu programu kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Zakres zmian ma pozwolić dopasować program kształcenia do przyjętej misji i strategii UZ oraz strategii WNB. Ponadto zmiany mają w większym niż dotychczas stopniu odpowiadać na oczekiwania przedstawione wśród absolwentów, studentów oraz pracodawców. Zdaniem Władz Wydziału elementem dodatkowo przemawiającym za przeprowadzeniem zmian jest spadająca liczba kandydatów na studia. Należy zauważyć, że WNB przeprowadza proces przebudowy programu kształcenia zgodnie z obowiązującym wytycznymi, które zostały określone w Uchwale Senatu nr 47 z dnia 21 grudnia 2016 r.

Publiczny dostęp do informacji w UZ oraz na WNB zapewniony jest głównie poprzez strony internetowe. Na poziomie uczelnianym zostały zamieszczone informacje o: 1) strukturze Uczelni; 2) jednostkach ogólnouczelnianych; 3) działalności naukowej; 4) współpracy z otoczeniem oraz 5) WSZJK. Należy zauważyć, że dostęp do części dokumentów jest ograniczony do wewnętrznej sieci internetowej Uczelni. W ramach dokumentów podlegających tym ograniczeniom są: 1) misja i strategia Uczelni; 2) Uchwały Senatu oraz 3) część dokumentacji WSZJK. Posiadanie przez Uczelnię wewnętrznego zbioru dostępnych dokumentów (np. Uchwały Senatu) jest autonomiczną decyzją Władz UZ, należy jednak rozważyć upublicznienie dokumentów dotyczących misji i strategii UZ oraz funkcjonowania WSZJK. Informacje te mają bowiem znaczenie nie tylko dla interesariuszy wewnętrznych (studenci, pracownicy), ale też zewnętrznych (kandydaci na studia, otoczenie społeczno-gospodarcze). WSZJK na WNB obejmuje swoimi działaniami politykę informacyjną. W wyniku analizy niezadowalającego poziomu dostępu do informacji (strona internetowa Wydziału) powołano w roku 2016/2017 Zespół ds. Strony Internetowej, którego członkami są między innymi przedstawiciele studentów i doktorantów. Wynikiem prac Zespołu jest aktualnie dostępna strona internetowa. Na stronie tej umieszczone są podstawowe informacje potrzebne studentom i pracownikom Wydziału oraz interesariuszom zewnętrznym (pracodawcom, kandydatom na studia). Studenci oraz pracownicy podczas spotkań z ZO PKA nie zgłaszali uwag dotyczących dostępu do informacji. Zespół Oceniający PKA sugeruje rozważenie możliwości umieszczania na stronie www Wydziału informacji o wynikach badań jakościowych podejmowanych w ramach WSZJK, a odnoszących się do prowadzonych kierunków studiów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

WNB prowadzi okresowy przegląd programu kształcenia. W tym celu Władze Wydziału analizują raporty i rekomendacje, które przedstawiane są przez Komisję ds. Kształcenia oraz Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Ponadto platformą dyskusji o wynikach okresowego przeglądu programu kształcenia są posiedzenia Rady Wydziału. Dokumentacja prac KK, WKJK oraz Rady Wydziału potwierdza działania w tym obszarze. Efektem przeglądu jest podjęcie przez WNB decyzji o przebudowie koncepcji kształcenia na kierunku Ochrona środowiska. Obecnie przygotowywana propozycja zmian w programie kształcenia

jest procedowana zgodnie z wytycznymi określonymi przez Senat UZ w roku 2016. Na tym polu zarówno udział studentów jak i interesariuszy zewnętrznych jest zadowalający. Obecny poziom dostępu do informacji na WNB nie budzi większych zastrzeżeń. Rozważyć należy kwestię otwartego dostępu do dokumentów prezentujących misję i strategię UZ oraz do informacji o strukturze i efektach działania WSZJK.

Dobre praktyki

Za dobrą praktykę można uznać włączenie studentów i doktorantów w skład Zespołu redagującego stronę internetową Wydziału.

Zalecenia

- 1) Należy poprawić poziom komunikacji ze studentami w obszarze WSZJK; w szczególności informować studentów o wynikach procesu ankietowania.
- 2) W procesie dokonywania modyfikacji programu kształcenia, przed przyjęciem zmian przez Radę WNB, należy zwracać się z wnioskiem o opinię do właściwego organu Samorządu Studentów.
- 3) Należy, w celu zachowania porównywalności wyników badań projakościowych, wprowadzić systematyczne przeglądy narzędzi monitorowania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia.
- 4) W celu umożliwienia interesariuszom zewnętrznym uzyskanie pełnego spektrum informacji o wizji rozwoju Uczelni i koncepcji kształcenia oraz narzędziach oceny i doskonalenia jego jakości, należy rozważyć zapewnienie otwartego dostępu do misji i strategii UZ oraz do informacji o strukturze i efektach działania WSZJK..

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zgodnie z Raportem Samooceny do minimum kadrowego dla studiów I i II stopnia na kierunku Ochrona środowiska na Wydziale Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego zgłoszonych zostało 13 osób (Tab. 6). Trzy osoby legitymują się tytułem naukowym profesora, cztery stopniem doktora habilitowanego i sześć stopniem doktora. Analiza dorobku naukowego osób zgłoszonych do minimum kadrowego dokonana z uwzględnieniem dodatkowej dokumentacji dostarczonej w trakcie wizytacji Zespołowi Oceniającemu PKA przez Władze Wydziału wykazała, że wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego legitymują się dorobkiem z zakresu dyscypliny ochrona środowiska w obszarze nauk przyrodniczych i dziedzinie nauk biologicznych, choć w przypadku niektórych z nich związek ich dorobku z tą dyscypliną nauki należałoby określić jako luźny. Zespół Oceniający PKA, biorąc pod uwagę dorobek naukowy, zaliczył do minimum kadrowego wszystkie wskazane przez Uczelnię osoby. Należy jednak zwrócić uwagę, aby w dorobku osób zaliczanych do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów znalazły się prace jednoznacznie związane z dyscypliną naukową ochrona środowiska. W tym celu zaleca się wprowadzenie procedury weryfikującej pełną

zgodność dorobku osób zgłaszanych do minimum kadrowego z dyscypliną naukową, do której odnoszą się efekty kształcenia określone dla kierunku studiów. Jednocześnie warto zaznaczyć, że fakt, iż dorobek naukowy osób stanowiących minimum kadrowe obejmuje szerokie spektrum zagadnień o charakterze biologicznym, ekologicznym i zoogeograficznym, jest niewątpliwie korzystny w przypadku procesu dydaktycznego na tak interdyscyplinarnym kierunku jakim jest ochrona środowiska.

Poza osobami z minimum kadrowego zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzi ponadto 18 specjalistów – zarówno w zakresie przedmiotów podstawowych, jak i praktycznych. Wśród nich jest dwóch obcokrajowców - pracowników naukowych ze stopniem doktora habilitowanego. Kadra przygotowana jest do prowadzenia zajęć w języku angielskim, co znajduje wyraz w zajęciach prowadzonych dla studentów zagranicznych wizytujących kierunek w ramach programu Erasmus+, a także grupy studentów z Wietnamu. Część zajęć odbywa się w konwencji mieszanej (w języku polskim i angielskim), co umożliwia polskim studentom zdobywanie dodatkowych umiejętności w zakresie posługiwania się specjalistyczną terminologią angielską z zakresu ochrony środowiska. Kadra w procesie dydaktycznym wykorzystuje platformę e-learningową do prowadzenia zajęć w systemie kształcenia na odległość i część zajęć realizowana jest w formie zdalnej. Kursy e-learningowe zostały przygotowane poprawnie metodycznie i edytorsko.

Dorobek publikacyjny pracowników Wydziału Nauk Biologicznych, w tym osób zaangażowanych w proces dydaktyczny na ocenianym kierunku studiów, jest bogaty i zróżnicowany. W latach 2014-2016 opublikowali oni łącznie 171 prac z listy JCR, 10 monografii i 45 rozdziałów w monografiach, 33 prace zbiorowe. Legitymują się oni także 16 patentami i wzorami patentowymi. Liczba prac z listy JCR wykazuje tendencję wzrostową: w 2014 roku opublikowano 29 prac, w 2015 opublikowano ich już 45, podobnie w 2015 – 40 prac. Liczba prac spoza listy JCR ulegała w tym czasie wahaniom - odpowiednio było to 49, 74 i 52 prace. Prace były publikowane w wysoko punktowanych czasopismach takich, jak: ECOLOGICAL INDICATORS, JOURNAL OF AVIAN BIOLOGY, ANNALS OF HEMATOLOGY, INTERNATIONAL JOURNAL OF AVIAN SCIENCE, JOURNAL OF ORNITHOLOGY, INTERNATIONAL JOURNAL OF MOLECULAR SCIENCES, ENVIRONMENTAL GEOCHEMISTRY AND HEALTH, THE FASEB JOURNAL, INTERNATIONAL JOURNAL OF AVIAN SCIENCE, MOLECULES, GLOBAL ECOLOGY AND BIOGEOGRAPHY, FOREST ECOLOGY AND MANAGEMENT, HEREDITY czy PLOS ONE. Pracownicy Wydziału realizowali również 4 projekty badawcze realizowane ze środków zewnętrznych (z funduszy NCN) oraz jeden grant aparaturowy ze środków LRPO. Studenci są włączani w badania naukowe, o czym świadczy znaczna liczba publikacji, w których są oni współautorami, a także wystąpień referatowych i posterów prezentowanych na różnego rodzaju konferencjach z ich udziałem.

Badania naukowe prowadzone w takich specjalnościach jak bioinżynieria środowiskowa, botanika, dendrologia, ekologia biochemiczna, ekologia owadów, ekologia roślin, ekologia roztoczy, fitogeografia, fizjologia roślin i zwierząt, mikrobiologia, ochrona środowiska, ornitologia, ornitologia, parazytologia, systematyka i zoogeografia wykorzystywane są w procesie dydaktycznym na prowadzonym kierunku. Analiza obsady zajęć nie wykazała nieprawidłowości – wszystkie zajęcia prowadzone są przez nauczycieli akademickich posiadających stosowny dorobek odpowiadający tematyce przydzielonych im zajęć. Zapewnia

to wysoki poziom kształcenia poprzez przekazywanie studentom aktualnej wiedzy specjalistycznej z danego zakresu.

Polityka kadrowa prowadzona na wizytowanym Wydziale nie budzi zastrzeżeń. Zapewnia ona prawidłowy dobór kadry i jej trwały rozwój. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wszyscy pracownicy naukowo-dydaktyczni podlegają okresowej ocenie, podczas której brane są pod uwagę oceny studenckie, dorobek naukowy i dydaktyczny oraz działalność na rzecz Wydziału i Uczelni. Awanse naukowe w latach 2012-2016 dotyczyły dwóch osób, które uzyskały w tym okresie stopień doktora habilitowanego oraz trzech osób, które uzyskały stopień doktora.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Liczba nauczycieli stanowiących minimum kadrowe, ich dorobek naukowy i kompetencje dydaktyczne spełniają warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w *sprawie warunków prowadzenia studiów* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1596). Dorobek naukowy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Ochrona środowiska jest zgodny z efektami kształcenia określonymi dla kierunku, a także z programem studiów oraz treściami i efektami kształcenia prowadzonych przedmiotów. Polityka kadrowa na Wydziale prowadzona jest prawidłowo, niemniej proces uzyskiwania stopni i tytułów naukowych powinien być bardziej dynamiczny. Ostatnie awanse na stopień doktora habilitowanego miały bowiem miejsce w 2012 roku, a liczba wypromowanych doktorów utrzymywała się w latach 2013-2015 na poziomie jednego rocznie. Studenci są włączani w badania naukowe, o czym świadczy znaczna liczba publikacji, w których są oni współautorami, a także wystąpień referatowych i posterów prezentowanych na różnego rodzaju konferencjach z ich udziałem.

Dobre praktyki

W odniesieniu do kryterium nr 4 nie stwierdzono realizowania dobrych praktyk godnych szczególnego podkreślenia.

Zalecenia

Należy zwrócić uwagę, aby w dorobku osób zaliczanych do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów znalazły się prace jednoznacznie związane z dyscypliną naukową ochrona środowiska. W tym celu zaleca się wprowadzenie procedury weryfikującej pełną zgodność dorobku osób zgłaszanych do minimum kadrowego z dyscypliną naukową, do której odnoszą się efekty kształcenia określone dla kierunku studiów.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zarówno z Raportu Samooceny jak i z informacji uzyskanych przez Zespół Oceniający PKA w czasie wizytacji wynika, że Wydział prowadzi szeroko rozwiniętą i wielopłaszczyznową współpracę w sferze nauki i edukacji z otoczeniem gospodarczym i społecznym. Interesariuszami zewnętrznymi są pracodawcy, przedstawiciele samorządu terytorialnego oraz

stowarzyszenia zawodowe. Takie instytucje jak Lasy Państwowe, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., parki narodowe i parki krajobrazowe, a także instytuty PAN i laboratoria analityczne są nie tylko miejscem odbywania praktyk przez studentów, ale mają bezpośredni wpływ na tworzenie planów i programów studiów. Z wieloma instytucjami Wydział ma podpisane umowy o współpracy (np. z Urzędem Marszałkowskim, Urzędem Miasta Zielona Góra czy z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska). Doświadczenia i wskazówki wynikające z tej współpracy przekładają się na tworzenie bądź modyfikowanie programów studiów. Pracownicy Wydziału i studenci uczestniczą w różnego rodzaju spotkaniach i konferencjach organizowanych przez interesariuszy zewnętrznych bądź z ich udziałem i doradzają przy rozwiązywaniu problemów związanych z szeroko pojętą ochroną środowiska. Ważnym elementem współpracy z otoczeniem jest zaangażowanie studentów i pracowników w działalność wielu ogólnopolskich i regionalnych organizacji pozarządowych (Liga Ochrony Przyrody, Lubuski Klub Przyrodników, PTPP „pro Natura”, PTOP „Salamandra”, SDN „Wilk”, Lubuski Krajobraz Kulturowy, Polski klub Ekologiczny, Zielonogórskie Towarzystwo Upiększania Miasta). Pracownicy Wydziału pełnią także liczne funkcje w gremiach doradczych związanych z ochroną środowiska. Zasiadają między innymi w Regionalnej Radzie Ochrony Przyrody (organ doradczy RDOŚ w Gorzowie Wlkp.) oraz w Regionalnej Komisji do Spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko. Podejmują także, wspólnie ze studentami różnorakie działania na rzecz regionu, w szczególności wykonując różnorodne ekspertyzy związane z ochroną przyrody i ochroną środowiska. Pracownicy i studenci biorą aktywny udział w upowszechnianiu wiedzy przyrodniczej, uczestnicząc aktywnie w masowych przedsięwzięciach edukacyjnych takich jak Noc Biologów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Współpraca Wydziału Nauk Biologicznych UZ z otoczeniem społecznym i gospodarczym jest szeroka i rozwija się dynamicznie. Ma też dość wyraźne ukierunkowanie na instytucje związane z szeroko pojętą ochroną środowiska. Wydział korzysta z doświadczeń interesariuszy zewnętrznych, którzy mają wpływ na treści programowe. Jednocześnie pracownicy Wydziału i studenci rozwiązują istotne z punktu widzenia lokalnej ochrony przyrody i ochrony środowiska problemy stawiane przez interesariuszy zewnętrznych poprzez wykonywanie różnorodnych ekspertyz i ocen środowiskowych.

Dobre praktyki

W odniesieniu do kryterium nr 5 nie stwierdzono realizowania dobrych praktyk godnych szczególnego podkreślenia.

Zalecenia

Nie ma

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

W procesie kształcenia na Wydziale Nauk Biologicznych przewidziana jest nauka języka angielskiego, zarówno w ramach lektoratów, jak i działań wynikających z kontaktów międzynarodowych. W trakcie zajęć obowiązkowych na lektoratach studenci I stopnia

uzyskują poziom B2 znajomości języka angielskiego, a studenci II stopnia poziom B2 plus, C1. W ramach nauki języka realizowana jest także tematyka związana z ochroną środowiska na poziomach B1, B2, B2+, a kursy kończą się egzaminem. W ramach działań doskonalących studenci uczą się korzystania ze specjalistycznej literatury obcojęzycznej, jak również mają możliwość uczęszczania na zajęcia (wykłady i ćwiczenia) prowadzone w języku angielskim. Studenci kierunku Ochrona środowiska na obu stopniach kształcenia mają w ofercie dydaktycznej wiele przedmiotów prowadzonych w języku angielskim (są to zarówno przedmioty rdzeniowe jak i wybieralne). Na Wydziale Nauk Biologicznych w ofercie dydaktycznej istnieje możliwość odpłatnego studiowania na kierunku Ochrona środowiska przez obcokrajowców. Aktualnie z tej możliwości korzystają studenci z Wietnamu (2 osoby na studiach I stopnia) oraz Ukrainy (1 osoba na studiach II stopnia).

W ramach wymiany w programie Erasmus+ istnieje możliwość wyjazdu do uczelni w takich krajach jak Bułgaria, Estonia, Francja, Hiszpania, Niemcy, Słowacja, Włochy w ramach podpisanych umów partnerskich, jednak studenci w niewielkim stopniu wykorzystują te możliwości. W ostatnim czasie dwóch studentów kierunku Ochrona środowiska przebywało w ramach wymiany na Brandenburg University of technology (Cottbus-Senftenberg) a dwoje pracowników na Uniwersytecie Sofijskim im. Św. Klemensa z Ochdry oraz na Universite de Picardie Jules Verne w Amiens. Ponadto studenci mają możliwość uczestniczenia w wykładach otwartych prowadzonych przez uczonych zagranicznych. Jednocześnie, w ofercie dla studentów zagranicznych przewidziano aż 28 przedmiotów prowadzonych w języku angielskim. W okresie ostatnich 5 lat na Wydziale gościło 15 studentów zagranicznych głównie z Hiszpanii, ale także z Czech i Bułgarii.

Kadra naukowa prowadzi współpracę z licznymi ośrodkami zagranicznymi. Oprócz wymiany doświadczeń, współpraca ta owocuje wspólnymi publikacjami naukowymi, a wyniki wspólnych badań prezentowane są w postaci wystąpień konferencyjnych na różnego rodzaju sympozjach naukowych. Pracownicy Wydziału uczestniczyli w wyjazdach i stażach naukowych w ośrodkach zagranicznych w Wietnamie, Wielkiej Brytanii i Rosji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Współpraca naukowa z zagranicznymi instytucjami akademickimi i naukowymi oraz mobilność nauczycieli akademickim przekłada się na efekty publikacyjne i podnosi merytoryczną jakość prowadzonych badań. Tym samym pozytywnie wpływa na jakość kształcenia, gdyż przekazywana studentom wiedza wynika bezpośrednio z aktywności naukowej nauczycieli akademickich. Wydział jest dobrze przygotowany do procesu umiędzynarodowienia, a oferta w zakresie nauki języków zarówno na Wydziale jak i na ocenianym kierunku właściwie przygotowuje studentów do podejmowania studiów w ośrodkach zagranicznych. Stosunkowo niewielkie zainteresowanie studentów wyjazdem w ramach programu Erasmus+ (lub innych) wynika z bardzo wielu przyczyn, w związku z czym trudno podjąć kroki zaradcze.

Dobre praktyki

W odniesieniu do kryterium nr 6 nie stwierdzono realizowania dobrych praktyk godnych szczególnego podkreślenia.

Zalecenia

Należy położyć większy nacisk na uświadamianie studentom korzyści płynących z odbywania staży i wyjazdów na wymianę do ośrodków zagranicznych. Konieczne są bezpośrednie spotkania z zainteresowanymi, jak również konsultacje indywidualne ze studentami wyjeżdżającymi i powracającymi z wymiany.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Pomieszczenia, w których realizowany jest proces dydaktyczny, jak i te będące zapleczem naukowym znajdują się w trzech lokalizacjach na terenie miasta. Nowoczesny budynek główny mieści dwie sale wykładowe w pełni wyposażone w sprzęt audiowizualny, dwie sale przystosowane do zajęć konwersatoryjnych i jedną salę seminaryjną (wszystkie wyposażone w sprzęt multimedialny). W budynku tym znajdują się ponadto laboratoria dydaktyczne, dydaktyczno-badawcze oraz pomieszczenia administracyjne. Studenci kierunku Ochrona środowiska mają do dyspozycji pracownię komputerową z 15 stanowiskami pracy. W drugim budynku, zlokalizowanym przy ul. Monte Casino, znajdują się laboratoria badawczo-dydaktyczne, w których odbywają się zajęcia o charakterze eksperymentalnym z zakresu mikrobiologii, genetyki, biologii molekularnej i bioinformatyki. Budynek adaptowany na potrzeby Katedry Mikrobiologii i Genetyki oraz Katedry Biochemii i Bioinformatyki został odpowiednio wyposażony w niezbędną aparaturę do prowadzenia zarówno zajęć dydaktycznych jak i badań naukowych. Cenne zaplecze dydaktyczne stanowi również Ogród Botaniczny. W całym budynku głównym istnieje dostęp do bezprzewodowej sieci internetowej. Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci stwierdzili, że baza dydaktyczna (np. sale wykładowe, laboratoria) oraz zaplecze sanitarne, stwarzają możliwości osiągnięcia przez nich zakładanych efektów kształcenia. Wydział w opinii studentów zapewnia przygotowanie do prowadzenia badań na studiach II stopnia (również dla osób niepełnosprawnych). Mała liczba studentów sprawia, że mogą oni brać udział w zajęciach w komfortowych warunkach.

W procesie dydaktycznym wykorzystywana jest platforma e-learningowa Moodle do prowadzenia zajęć w systemie zdalnym. Pracownicy są należycie przygotowani do prowadzenia tego rodzaju zajęć i chętnie z nich korzystają. Świadczy o tym zarówno znaczna liczba jak i jakość merytoryczna kursów prowadzonych na Wydziale. Zespół PKA miał okazję osobiście się o tym przekonać, uzyskując bezpośredni dostęp do tych zasobów. Na studiach I stopnia w systemie kształcenia na odległość prowadzone są zajęcia e-learningowe w wymiarze 130 godzin, a na studiach II stopnia w wymiarze 30 godzin. Studenci mają dostęp do aparatury i materiałów dydaktycznych niezbędnych do realizacji prac dyplomowych oraz zadań w ramach pracy własnej. Infrastruktura większości budynków dydaktycznych jest należycie dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Budynki są wyposażone w windy bądź platformy schodowe, co ułatwia poruszanie się osobom niepełnosprawnym po poszczególnych kondygnacjach. Zainstalowanie pętli indukcyjnych w salach wykładowych wspomaga

słyszenie u osób z problemami słuchu. Strona internetowa Wydziału również została dostosowana do potrzeb osób niedowidzących. Ponadto w biurze Pełnomocnika ds. niepełnosprawnych studenci mogą korzystać nieodpłatnie z kserografu i faksu.

Biblioteka Uniwersytecka jest nowoczesna, dobrze wyposażona technicznie i dysponująca bogatym księgozbiorem. Jednocześnie pełni funkcję ośrodka informacji naukowej, zapewniając dostęp do informacji o krajowych i światowych osiągnięciach naukowych w oparciu o bogate źródła elektroniczne i zasoby sieciowe. Biblioteka pełni również rolę pomocniczą w przygotowywaniu danych bibliometrycznych pracowników, w związku z ich awansami lub oceną okresową. Biblioteka umożliwia dostęp do 67 licencjonowanych baz danych w ramach krajowych licencji Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz do baz danych zakupionych w ramach umów konsorcyjnych. Zbiory biblioteczne z zakresu ochrony środowiska - to ponad 8 tysięcy woluminów książek oraz 60 tytułów czasopism naukowych. Ponadto biblioteka udostępnia dostęp do ok. 30 tysięcy dokumentów elektronicznych o tej tematyce, co zapewnia pełny dostęp do literatury wskazanej w sylabusach. Zastosowany system zarządzania PROLIB pozwala na pełną automatyzację procesów bibliotecznych. Budynek biblioteki jest super-nowoczesny, wielofunkcyjny i odpowiada standardom europejskim, spełnia wymogi idei biblioteki otwartej zbiorów i usług.

Infrastruktura, jaką dysponuje Wydział Nauk Biologicznych umożliwia prawidłową realizację celów kształcenia na kierunku Ochrona Środowiska i prowadzenie badań naukowych na wysokim poziomie. Sprzęt jest systematycznie kontrolowany i konserwowany. Urządzenia audiowizualne i osprzęt multimedialny znajdują się pod stałym nadzorem pracownika zatrudnionego specjalnie w tym celu. Pozwala to na szybkie usuwanie usterek w przypadku drobnych awarii, bez konieczności blokowania procesu dydaktycznego. Infrastruktura uzupełniana jest bądź wymieniana w miarę posiadanych możliwości finansowych. Realizacją postulatów pracowników naukowych i studentów w zakresie pojawiających się problemów z bazą sprzętową zajmuje się Komisja Kształcenia. W opinii Zespołu Oceniającego PKA opisane powyżej działania zapewniają ciągle doskonalenie i rozwój infrastruktury na miarę potrzeb oraz możliwości Wydziału.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Wydziału Nauk Biologicznych UZ jest adekwatna do potrzeb i należycie utrzymana. W pełni spełnia również obowiązujące standardy dostosowania na potrzeby osób niepełnosprawnych. Biblioteka jest wielofunkcyjna i nowoczesna, dysponująca bardzo bogatym księgozbiorem (w tym również specjalistycznym z zakresu ochrony środowiska) i umożliwia dostęp do dużej liczby komputerowych baz danych. Aparatura badawcza umożliwia prowadzenie badań na wysokim poziomie i realizowanie procesu dydaktycznego na studiach I i II stopnia. Studenci mają szeroki dostęp do tej aparatury zarówno w celu podnoszenia swoich kwalifikacji i umiejętności jak również wykonywania badań związanych z wykonywaniem prac dyplomowych.

Dobre praktyki

Niewątpliwie dużym udogodnieniem dla pracowników jak i studentów Wydziału jest możliwość korzystania z elektronicznych źródeł informacji także spoza uczelni poprzez usługę W3 Cache/Proxy. Zmiana w konfiguracji tej usługi (od stycznia 2015 r.) usuwa konieczność

generowania haseł tymczasowych. W zamian wprowadzono logowanie w oparciu o adres i hasło konta pocztowego w systemie poczty elektronicznej Uniwersytetu Zielonogórskiego, co ułatwia korzystanie z zasobów.

Zalecenia

Nie ma.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Na podstawie Raportu Samooceny oraz informacji uzyskanych podczas wizytacji, w tym podczas spotkania ze studentami, można z całą pewnością stwierdzić, że opieka i wsparcie oraz motywowanie studentów do osiągnięcia efektów kształcenia są na wizytowanym Wydziale realizowane dobrze. Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci stwierdzili, że mają dobre relacje z nauczycielami akademickimi, a kontakty są zapewnione dzięki możliwości indywidualnych konsultacji. Terminy konsultacji oraz treści sylabusów przedmiotów podawane są studentom do wiadomości na początku każdego semestru. Studenci mają także możliwość ustalania dodatkowych terminów konsultacji z prowadzącymi bezpośrednio lub pośrednio za pośrednictwem poczty elektronicznej. Opiekę dydaktyczną zapewniają również opiekunowie prac dyplomowych oraz opiekunowie poszczególnych roczników.

Dzięki realizacji zajęć w małych grupach (do 12 osób) możliwy jest indywidualny kontakt nauczyciel-student, co niewątpliwie sprzyja motywowaniu do pracy oraz rozwijaniu zainteresowań. Nauczyciele wspierają studentów także m.in. poprzez ich angażowanie w badania naukowe. Studenci mogą również zaangażować się w prace Koła Naukowego Biologów. Na Wydziale od 11 lat organizowane jest cyklicznie międzynarodowe studenckie sympozjum naukowe, które umożliwia prezentację wyników badań. Studenci biorą udział w popularyzacji nauki podczas Nocy Biologów i Festiwalu Nauki. W uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość studiowania w trybie indywidualnym pod kierunkiem opiekuna naukowego.

Studenci mogą liczyć na wsparcie materialne i socjalne ze strony Jednostki. O możliwościach wsparcia studenci informowani są za pośrednictwem uczelnianej i wydziałowej strony internetowej. Mogą również uzyskać niezbędne informacje poprzez bezpośredni lub elektroniczny kontakt z pracownikami administracji wydziałowej czy ogólnouczelnianej. Z punktu widzenia studentów kryteria systemu pomocy materialnej są przejrzyste i ogólnodostępne. W roku akademickim 2016/2017 na kierunku Ochrona środowiska przyznano 6 stypendiów socjalnych. Motywacja do osiągnięcia lepszych wyników uczenia się, prowadzona jest w ramach systemu stypendiów naukowych. Student osiągający bardzo dobre wyniki w nauce może liczyć na stypendium Rektora dla najlepszych studentów i/lub ministra za wybitne osiągnięcia. Uczelnia wspiera studentów w procesie uczenia się również poprzez pomoc w

zakwaterowaniu w domach studenckich. Studenci mają łatwy dostęp do programu EduRoam (Education Roaming).

Wydział bierze udział w programie mobilności studentów Erasmus+. Wsparcia studentom na poziomie rekrutacji i odbywania wymiany w ramach tego programu udziela wydziałowy koordynator. W ramach programu Wydział podpisał 10 umów partnerskich z uczelniami z 7 krajów (Bułgaria, Estonia, Francja, Hiszpania, Niemcy, Słowacja, Włochy). Na Uczelni promocja programu prowadzona jest przez zespół Uczelnianego Koordynatora Programu Erasmus+. Na stronie internetowej Wydziału znajdują się informacje o tym programie. Wydział propaguje również udział w krajowym programie mobilności studentów MOST, powołany został wydziałowy koordynator tego programu, a na stronie Wydziału znajdują się informacje o możliwościach, jakie stwarza uczestnictwo w wymianie.

We wszelkich kwestiach związanych ze zdobywaniem pracy lub doświadczenia zawodowego studenci wspierani są przez Biuro Karier UZ zarówno poprzez kontakty osobiste jak też za pośrednictwem strony na portalu społecznościowym). Oferta Biura obejmuje propozycje staży i ponadprogramowych praktyk, a także szeroką gamę szkoleń, warsztatów, czy spotkań z pracodawcami („Tydzień Karier” – 80 firm) oraz doradztwo zawodowe. Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci stwierdzili, że dobrze oceniają działalność Biura Karier w kontekście dostosowania oferty do ich potrzeb wynikających ze specyfiki kierunku.

W sytuacjach konfliktowych studenci mogą zgłaszać swoje skargi i wnioski do Władz Wydziału. Studenci znają terminy, w jakich mogą spotkać się z Władzami Wydziału w celu przedstawienia swoich problemów. Wnioski składane mogą być w formie pisemnej i ustnej. Na Wydziale osobą, do której również mogą zwrócić się studenci ze swoimi problemami, jest opiekun roku. Sprawy różne studenci mogą również zgłaszać do Prorektora ds. Studenckich, który przyjmuje studentów po wcześniejszym ustaleniu godziny przyjęcia. Wszystkie zgłaszane przez studentów problemy są rozpatrywane i analizowane. Studenci informowani są o ich rezultatach. Wsparcia w zakresie skarg i wniosków student może oczekiwać od Parlamentu Studenckiego Uniwersytetu Zielonogórskiego, a osoby niepełnosprawne od Pełnomocnika Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi dotyczące jakości kształcenia poprzez system ankiet. Uwagi te znajdują odzwierciedlenie w raportach i są przedstawiane Radzie Wydziału.

Pracownicy Dziekanatu w wyznaczonych godzinach, których wymiar jest zorientowany na potrzeby studentów, są do dyspozycji tej grupy społeczności akademickiej, ponadto możliwy jest z nimi kontakt telefoniczny i za pośrednictwem poczty elektronicznej. Numery telefonów i adresy e-mailowe dostępne są na wydziałowej stronie internetowej. Poprzez stronę internetową Wydziału studenci mają również dostęp do szablonów stosownych formularzy, regulaminu studiów, katalogu przedmiotów i programu studiów. W opinii studentów Wydział zapewnia studentom skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną w zakresie spraw związanych z tokiem studiów i pomocą materialną.

Zgodnie z zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego nr 13 z dnia 26. 02. 2014 r. corocznie dokonywana jest ocena pracowników niebędących nauczycielami akademickimi. Ocena ta jest dokonywana przez kierowników jednostek organizacyjnych oraz komórek

administracyjnych i służy m.in. doskonaleniu jakości obsługi studentów. Doskonaleniu systemu wspierania i motywowania studentów służy też okresowa ocena pracowników prowadzących zajęcia, podczas której jednym z kryteriów są wyniki ankiet studenckich.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jakość pomocy naukowej, dydaktycznej oraz materialnej dla studentów kierunku Ochrona środowiska studiów I i II stopnia należy ocenić jako dobrą. Wszyscy nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia są dostępni dla studentów bezpośrednio w czasie godzin konsultacyjnych, istnieje także nieograniczona możliwość kontaktu z prowadzącymi zajęcia z wykorzystaniem poczty elektronicznej. W sposób profesjonalny studenci uzyskują wsparcie w rozwiązywaniu swoich problemów formalno-prawnych oraz bytowo-materialnych od pracowników administracyjnych Dziekanatu. Programy opieki materialnej i socjalnej opracowane i funkcjonujące na Wydziale Nauk Biologicznych UZ są dobrze oceniane przez studentów. Uczelnia stworzyła odpowiednie warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności. Skuteczność systemu wspierania i motywowania studentów jest w sposób ciągły monitorowana, co służy jego doskonaleniu.

Dobre praktyki

W odniesieniu do kryterium nr 6 nie stwierdzono realizowania dobrych praktyk godnych szczególnego podkreślenia.

Zalecenia

Nie ma.

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Zwiększenie zakresu opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami	Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci nie zgłaszali uwag odniesieniu do opieki dydaktycznej. Na tej podstawie można uznać, że problem został rozwiązany.
Rozbudowanie narzędzia ankiet studenckich o element informacji zwrotnej dla studentów o wynikach i ich wykorzystaniu	WNB <u>nie podjął działań doskonalących</u> w tym zakresie. Studenci podczas spotkania z ZO PKA informowali, że nie mają informacji zwrotnej o wynikach ankiet oraz rezultatach podejmowanych działań. Brak dowodów na działania w tym obszarze w dokumentacji WSZJK.
Usprawnienie procesu zakupów wyposażenia laboratoryjnego	WNB podjął działania dotyczące usprawnienia procesu zakupów wyposażenia laboratoryjnego. Zostały w tym celu uruchomione dodatkowe środki oraz podjęta współpraca z innymi jednostkami Uczelni. Wizytacja bazy dydaktycznej przez ZO PKA potwierdziła ten stan.

Przewodniczący Zespołu Oceniającego PKA

prof. dr hab. Michał Kozakiewicz